

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Hidvégi János ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) perújító felperesnek - dr. Szabó B. Zsuzsanna ügyvéd által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű, a személyesen eljáró II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű, III.rendű alperes neve (III.rendű alperes címe) III. rendű, IV.rendű alperes neve (IV.rendű alperes címe) IV. rendű és a dr. Keller Nóra jogi előadó által képviselt V.rendű alperes neve (V.rendű alperes címe) V. rendű perújított alperesek ellen szerződés semmisségének megállapítása iránt indított perújítási eljárásban a Fővárosi Bíróság 2009. február 18. napján kelt 24.P.24.381/2007/17. számú ítélete ellen a perújító felperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg - 15 nap alatt - az I. rendű alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 600.000 (Hatszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A ... szám alatti ingatlan 2/4 hányada ... tulajdonában állt, aki azt az 1993. április 23-ai szerződéssel, a külföldön élő magyar-amerikai kettős állampolgár I. rendű alperesnek ajándékozta, majd az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés elhúzódása miatt 1994. december 20-án végrendeletet is alkotott, melyben általános örököséként az

I. rendű alperest nevezte meg. Az I. rendű alperes tulajdonjogát a földhivatal 1996. június 5-én kelt határozatával jegyezte be. Az ingatlan további tulajdonosai a II-III. rendű alperesek, a IV. rendű alperesnek haszonélvezeti, az V. rendű alperesnek használati joga áll fenn rajta.

... 2001. március 31-én hunyt el, hagyatéki eljárás lefolytatására ekkor nem került sor, a 2005-ben kiállított öröklési bizonyítvány szerint törvényes örökösei a felperes, a II. rendű alperes és a perben nem álló

A felperes az ajándékozási szerződés érvénytelenségének megállapítása, az eredeti állapot helyreállítása és az örökhagyó tulajdonjogának visszajegyzése iránt keresetet terjesztett elő arra hivatkozva, hogy az ajándékozási szerződés a szerződéskötés idején hatályos devizajogszabályokba ütközően semmis, mert az I. rendű alperes devizakülföldinek minősült, ezért az ajándékozási szerződés érvényességéhez a devizahatóság jóváhagyására lett volna szükség.

Az elsőfokú bíróság 22.P.633.208/2004/25. számú ítéletével a keresetet azzal utasította el, hogy a devizajogszabályok időközbeni változásával az ajándékozási szerződés érvénytelenségének oka elhárult, ezért a szerződés a jogszabály módosulásával érvényesen létrejött. Az ajándékozási szerződés érvényességére figyelemmel az elsőfokú bíróság a végrendelet tekintetében bizonyítást nem folytatott le.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.21.315/2006/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes keresetösségi joga hiányára alapított indokolással hagyta helyben. Úgy foglalt állást: mivel az I. rendű alperes javára szóló végrendelet megtámadására nem került sor, azt érvényesnek kell tekinteni, emiatt a felperes tulajdonjogot az ajándékozási szerződés érvénytelensége esetén sem szerezhette, ezért aktív perbeli legitimációval nem rendelkezik.

A felperes a jogerős ítélettel szemben a Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontjára alapítottan perújítási kérelemmel élt arra hivatkozással, hogy az I. rendű alperes javára szóló végrendelet érvénytelen, annak eredeti példányát a felperes fellelni nem tudta. A kérelem benyújtása után lefolytatott hagyatéki eljárásban a közjegyző az 1995. évi öröklési bizonyítványt hatályon kívül helyezte, és a hagyatékot törvényes öröklés jogcímén 1/4-1/4 arányban a felperesnek és ...nak, 1/2 arányban pedig II.rendű alperes neve II. rendű alperesnek átadta. A végzés indokolásában kifejtette: a végrendeletet készítő ügyvéd úgy nyilatkozott, hogy tudomása szerint az ajándékozás megvalósulása után az örökhagyó a végrendeletet megsemmisítette.

A perújítási kérelemben a felperes a hagyatéki eljárás alapján arra hivatkozott, hogy a végrendelet megtámadására - annak nem létezése miatt - nincs lehetőség, törvényes örökösként kérte az ajándékozási szerződés érvénytelenségének megállapítását az alapeljárásban előadott okok miatt. Előadta: a felperes törvényes örökösi minőségének megállapítása olyan új tény, amit a bíróság az elsőfokú

eljárásban még nem vehetett figyelembe, végrendelet hiányában azonban, mint törvényes örökösnek, a keresetösségi joga fennáll.

Az I. rendű alperes a perújítási kérelem elutasítását és a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, előadva, hogy a végrendelet nem létezésére az alapeljárásban senki nem hivatkozott, perújításnak pedig csak az alapeljárás idején fennállt tény alapján lehet helye, a hagyatéki eljárás másfél évvel később zajlott, mint ahogy a másodfokú bíróság ítélete megszületett, így ezen okból perújításnak nincs helye.

A perújított II-IV. rendű alperesek érdemben nem nyilatkoztak, az V. rendű alperes ellenkérelme a kérelem elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság a perújítással támadott jogerős ítéletet a Pp. 268. §-a alapján hatályában fenntartotta. A felperest kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg a perújított I. rendű alperesnek 100.000 forint plusz áfa összegű perköltséget, és úgy rendelkezett, hogy a le nem rótt 600.000 forint eljárási illetéket az állam viseli. Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a felperes javára szóló hagyatékátadó végzés a felperes aktív perbeli legitimációját megalapozta, különös tekintettel arra, hogy a végrendelet hiánya, mint tény már az alapeljárásban fennállt, annak létezését a felperes már az alapeljárásban kétségbe vonta. Ahhoz azonban, hogy a felperes perújítási kérelme sikerre vezessen, az ajándékozási szerződés érvénytelenségét, létre nem jöttét megalapozó okot is meg kellett volna jelölni, erre vonatkozóan azonban a felperes sem olyan tényt, sem olyan bizonyítékot, határozatot nem jelölt meg, amely rá nézve kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna. A devizahatósági engedély hiányára alapított érvénytelenségi okot a másodfokú bíróság nem bírálta el, így a jogerős döntés hiánya is akadálya volt annak, hogy az elsőfokú bíróság érdemben vizsgálja az ajándékozási szerződés érvényességét. Az elsőfokú bíróság a perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a perújító felperes élt fellebbezéssel, annak megváltoztatását és a perújítás megengedését kérve. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a perújítási kérelem sikeréhez szükséges lett volna az ajándékozási szerződés érvénytelenségét, létre nem jöttét megalapozó perújítási ok megnevezése is, logikailag sem elfogadható, hiszen a perben keresetösségi joggal nem rendelkező féltől ezt megkövetelni nem lehet, hacsak nem az akkor hatályos törvényi rendelkezésekre történő hivatkozást tekintjük annak, amelyek már az ajándékozást is a devizahatóság engedélyének beszerzéséhez kötötték. Érthetetlennek tartotta az elsőfokú bíróság azon hivatkozását, miszerint a jogerős döntés hiánya is akadálya volt annak, hogy a bíróság érdemben vizsgálja, létrejött-e érvényesen az ajándékozási szerződés vagy sem. Kifejtette, hogy a perújítás megengedhetőségével nem érdemi döntést, pusztán jogi lehetőséget kér törvényes jogai érvényesítésére, ezért azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság határozatának megváltoztatásával a perújítás megengedéséről döntsön.

A perújított I. rendű alperes ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezése alaptalan.

A Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontja szerint a jogerős ítélet ellen perújításnak van helye, ha a fél oly tényre vagy bizonyítékra, illetőleg olyan jogerős bírói vagy más hatósági határozatra hivatkozik, amelyet a bíróság a perben nem bírált el, feltéve, hogy az - elbírálás esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna.

A Pp. 266. § (1) bekezdése alapján a bíróság hivatalból vizsgálja, hogy a perújításnak a 260-262. §-ban meghatározott előfeltételei fennállanak-e. A megengedhetőség körében a 260. § (1) bekezdésének a) pontjával kapcsolatban azt kell elbírálni, hogy a perújító fél által a perújítás alapjául felhozottak valóságuk bizonyítása esetében alkalmasak lehetnek-e arra, hogy a bíróság a perújító félre kedvezőbb határozatot hozzon. A bíróság a tárgyaláson a perújítás érdemében is tárgyalhat és határozhat; ha azonban célszerűnek látszik, a perújítás megengedhetősége kérdésében külön tárgyal, és végzéssel határoz.

Az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor a perújítást megengedhetőnek találta és azt érdemben tárgyalta. A felperes által megjelölt perújítási ok, a végrendelet hiánya, ugyanis olyan új tény, amelyet az elsőfokú bíróság nem bíralt el; elbírálása - mivel ennek következtében a felperes az örökhagyó törvényes örökösének minősül - a felperesre nézve azt a kedvezőbb helyzetet eredményezi, hogy az ajándékozási szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló igény tekintetében keresetőségi joggal rendelkezik, vagyis nincs akadálya annak, hogy követelését peres eljárásban érvényesítse.

Ennek következtében a bíróság által el nem bíralt ajándékozási szerződés érvénytelensége iránti kérelmet a perújítási eljárásban - a rendelkezésre álló peradatok alapján - érdemben kell vizsgálni. A peradatokból kitűnően az alapeljárásban eljáró elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy bár a szerződéskötés időpontjában hatályos 1974. évi 1. számú törvényerejű rendelet 6. § (1) bekezdése értelmében még szükség volt a devizahatóság jóváhagyására a szerződés létrejöttéhez, azonban az 1996. január 26. napján hatályba lépett, a külföldiek ingatlanszerzéséről szóló 7/1996. (I.18.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése értelmében alkalmazott, a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 3. § c) és d) pontjában foglaltak szerint, a magyar állampolgársággal rendelkező I. rendű alperes ingatlanszerzéséhez nem volt szükség - a hatályos jogszabályi rendelkezés értelmében a külföldiek ingatlanszerzéséhez akkor egyébként megkívánt - az illetékes megyei (fővárosi) közigazgatási hivatal vezetője engedélyére, vagyis a Ptk. 215. § (1) bekezdése szerinti függő jogi helyzet megszűnt. Ez a jogszabályi változás adott lehetőséget arra, hogy a földhivatal, az örökhagyó által készített hanganyagból is kitűnően mindenben a felek akaratát tükröző szerződés alapján az I. rendű alperes tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezze.

A kereset benyújtásakor már nem volt hatályban az a felperes által hivatkozott 1995. évi XCV. törvény sem, amely átmeneti ideig tilalmazta a devizakülföldi, nem közeli hozzátartozó részére az ingatlan ajándékozását. Ezért utóbb az I. rendű alperes tulajdonszerzése már nem tehető vitássá.

A Fővárosi Ítéltábla mindezekre figyelemmel - az indokolás előzőek szerinti változtatásával - az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az I. rendű alperes jogi képviselője javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak szerint a végzett munkával arányban álló, a 4/A. § értelmében áfával növelt összegű fellebbezési eljárási költséget, míg az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti összegű le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a felperes költségmentességére figyelemmel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2009. december 9.

Dr. Sággy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Varga Edit s.k.
előadó bíró

Dr. Kertészné dr. Princzinger Márta s.k.
bíró